Jilemnické gymnázium slaví 19. října 100 let od založení velkým průvodem

09. 10. 2013 11:31

Střední škola, kterou absolvovali takové osobnosti jako herec Stanislav Zindulka, vědec Josef Čermák či olympionička Květa Jeriová, si 19. října od 10 hodin připomene pod novým názvem Gymnázium a Střední odborná škola v Jilemnici 100. výročí svého vzniku.

Ředitel školy Václav Hartman zve absolventy, současné žáky, bývalé i současné učitele, trenéry a další pracovníky na celodenní program, kterého se zúčastní hejtman LK Martin Půta, krajská radní Alena Losová a další hosté, jenž začíná v 10 hodin a končí od 18 hodin Společenským večerem ve Společenském domě Jilm.

V současnosti má škola 324 studentů, z toho 285 gymnazistů v třídách.

Mezi úspěšné poválečné absolventy patří:

PhDr. Josef Čermák, literární historik, znalec Kafky, šéfredaktor ODEON,(maturoval v r. 1947, Prof. Ing. František Marek, CSc., významný geolog (1948), Stanislav Zindulka, herec (1951), Josef Valušiak, emeritní Prof. Doc. AMU (1953), MUDr. Jiří Kalenský, ředitel Masarykovy nemocnice v Jilemnici (1978), Pplk. MUDr. Martin Oberreiter, náčelník 6. polní nemocnice ČR (1995) a řada dalších.,

Sportovní třídy rovněž přispěly k věhlasu gymnázia:

Květa Jeriová, běh na lyžích, medailistka z Lake Placid (1980) a Sarajeva 1984) maturovala 1975, Tomáš Goder, bronz ze soutěže družstev v Albertville (1992) maturoval 199, biatlonista Jaroslav Soukup (3. místo MS 2012 v Ruhpoldingu, 3. místo MS 2013 v NMNM), maturoval 2002 a další olympionici skokani na lyžích Roman Koudelka, Jan Matura, Michal Doležal a Antonín Hájek, rychlobruslařka Karolína Erbanová, biatlonistka Veronika

Vítová, alpský lyžař Filip Trejbal, kombiňák Tomáš Slavík a další.
Nyní úspěšně studují například rychlobruslařka Karolína Erbanová (ZOH Vancouver 2010, 3. místo MSJ 2010), atletka Anežka Drahotová, 7. místo MS 2013 v Moskvě v chůzi na 20 km a jiní.

Program: 10 – 13. 30 hod. – Volná prohlídka všech prostor školy

14. 15 hod. – Společný průvod po trase Kostelní ulice – Budova ZŠ Komenského – Zvědavá ulička – pěší zónou ulicí J. Harracha na náměstí.

14.45 hod. Přivítání a zdravice hostí

16 – 17 hod. – Setkání s významnými osobnostmi ve škole v Kostelní ulici

18 hod. – Společenský večer v Jilmu.

Viz: **http://www.gymjil.cz/**

Historie školy pohledem ředitele Krkonošského muzea v Jilemnici Jana Luštince

Naše ohlédnutí přináší shrnující pohled historika Jana Luštince na dějiny gymnázia od jeho počátků do poválečného znovuotevření. Vyčerpávající a objektivní zmapování časů druhé poloviny 20. století si ovšem vyžádá ještě větší časový odstup. V přehledu jsou použita slova Heleny Henychové, která byla ředitelkou školy v letech 1997 – 2005.

Nebude jistě jednoduché nalézt vyvážený pohled na české školství té doby a sledovat veškeré školní reformy, které utvářely také jilemnické střední školství. I v souvislosti s vývojem

celospolečenské situace, která se několikrát vzedmula (1948, 1968, 1989), bude rovněž nelehké poskytnout nezaujatý pohled na osoby, které stály v těch časech v čele školy.

Dějiny školy – to jsou ale především tisíce rozmanitých lidských osudů. Jsme rádi, že můžeme otisknout alespoň několik vzpomínek a zamyšlení absolventů i pedagogů jilemnického gymnázia. Prohlubují tak obraz jeho minulosti, který chceme v této kapitole načrtnout.

Snaha vybudovat v Jilemnici střední školu se zrodila již ve druhé polovině 19. století. Narážela však na nepřízeň nadřízených orgánů stejně jako na nedostatek finančních zdrojů v místě. Bezprostředním podnětem k založení školy se stalo až roku 1909 zřízení reformovaného gymnázia typu A ve Vrchlabí. Nejbližší česká gymnázia bychom tehdy našli až v Jičíně a Hradci Králové a jistě nemusíme zdůrazňovat, že studium v tak vzdálených místech vyžadovalo značné náklady a pro mnoho dětí bylo nedostupné. Německá vrchlabská škola nabízela mnohem výhodnější podmínky, ale mohla se stát pro české Jilemnicko zdrojem germanizace. Proto na popud výboru Krkonošského okrsku Národní jednoty severočeské byla svolána manifestační schůze do dvorany a zástupci českého obyvatelstva v Podkrkonoší požadovali zřízení střední školy. Dne 26. listopadu 1909 se na návrh městské rady usneslo obecní zastupitelstvo na založení střední školy v Jilemnici, reálného gymnázia typu A s českou vyučovací řečí, s podmínkou, že bude hned prvním rokem zestátněna, zatímco obec poskytne potřebnou budovu. Ještě téhož roku byla odeslána žádost na ministerstvo kultu a vyučování do Vídně. V lednu následujícího roku na návrh starosty města Františka X. Jerie přislíbil obecní výbor 100 000 K na stavbu nové budovy. O rok později se deputace městské rady pod vedením starosty odebrala do Vídně k ministrovi kultu a vyučování Karlu hraběti Stúrghovi a sekčnímu šéfovi rytíři Kaněrovi a dosáhla toho, že oba potřebu střední školy uznali. Protože však stále celá záležitost nepostupovala žádoucím tempem, odebrala se v květnu 1912 do Vídně další jilemnická deputace ve složení dr. K. Čermák, Fr. Mařatka a E. Metyš a intervenovala u agilního poslance za náš kraj G. Maštálky. Český poslanecký klub na základě těchto jednání přislíbil podporu. Město v tlaku nepolevilo ani v dalším roce, a tak 20. června 1913 nový starosta města JUDr. Karel Čermák mohl podat Jilemnickým radostnou zprávu, že „Jeho c. k. apoštol. Veličenstvo ráčil Nejvyšším rozhodnutím ze dne 24. 4. 1913 nejmilostivěji povoliti s výhradou ústavního schválení potřebného nákladu, aby se zřídilo počátkem školního roku 1913/14 osmitřídní reálné gymnázium s českou vyučovací řečí v Jilemnici“.

Mezi státem, zastoupeným Zemskou školní radou v Praze, a městskou radou spolu s okresním výborem v Jilemnici byla uzavřena smlouva, jež ve 13 kapitolách v souladu s platným zákonem ukládala obci jilemnické řadu nelehkých povinností. Patřilo mezi ně postavení nové budovy do tří let s tím, že obec ji pak předá státu. Stavba musí obsahovat 12 učeben, exhortní síň s výklenkem pro oltář, jednu kreslírnu s kabinetem, učební síň pro fyziku s příslušným kabinetem a pracovnou, jednu učebnu s pracovnou a kabinetem pro přírodopis, místnost pro přírodovědecká cvičení, zeměpisný a archeologický kabinet, posluchárnu a kabinet chemie, kabinet pro deskriptivní geometrii, knihovnu učitelskou a žákovskou, ředitelnu s předsíní, hovornu, sborovnu, tělocvičnu 20×10 m s příslušenstvím, byt pro ředitele, školníka, potřebné sklepy a půdy, hřiště a botanickou zahradu. V případě, že by obec nedostála svým závazkům, mohla zemská rada potřebné pořídit na nebezpečí a útraty obce Jilemnice.

Skutečnost se však vyvíjela naprosto odlišně. První třídy byly umístěny provizorně v budově dívčí školy, od roku 1915 byla pro potřeby gymnázia uvolňována budova dvorany (nové radnice čp. 97). Po skončení války se znovu začaly ukazovat nedostatky provizorního řešení, a to nejen

prostorové, ale i provozní a hygienické. V roce 1922 byly přistavěny na straně k sokolovně dvě třídy, ale mnoho se tím nevyřešilo, neboť počet studentů záhy překročil 400. Nebohatá obec marně žádala o zproštění předválečného závazku. Situaci nakonec podstatně zlepšila přístavba na jihozápadní straně. Nabízela šest moderních učeben s ústředním topením a stála v příkrém kontrastu k ostatním částem školy s problematickou dispozicí, úzkými chodbami a kamnovým vytápěním. Složitá prostorová situace se nezměnila ani dlouho po skončení II. světové války a ústav, přeměněný na jedenáctiletou střední školu, později střední všeobecně vzdělávací školu, nakonec na čtyřleté gymnázium, se několikrát stěhoval. Stálé a relativně vhodné zakotvení nalezl od roku 1967 v budově někdejších chlapeckých škol, doplněné postupně řadou přístaveb.

Již od počátku si škola v čele s prvním ředitelem Josefem Machem vytvářela sbor převážně kvalitních pedagogů a těšila se v širokém okolí značné vážnosti. Dobrou pověst v meziválečném období začaly nebezpečně ohrožovat malicherné spory v pedagogickém sboru, ale nakonec se je podařilo zažehnat. Profesoři se v té době exponovali v mnoha směrech. Škola měla studentský orchestr, recitační kroužky, velmi čilý sportovní život (zejména lyžařský) a řadu dalších aktivit. Josef Bernard vynikl nejenom jako náš přední znalec francouzštiny (studoval mimo jiné i na pařížské Sorbonně), autor učebnice francouzštiny, znamenitý pedagog, ale i jako vynikající divadelní režisér Kolára, Bohumil Košábek a Ladislav Šíma se podíleli na výtvarném životě města, Karel Štětka redigoval předválečný časopis Krkonoše, poměrně rozsáhlé literární a odborné dílo v oblasti fyziky, dějin hudby, poezie za sebou zanechal Josef Machač, Antonín Kadlec působil jako konzervátor památkového úřadu a mohli bychom ve výčtu pokračovat dále.

Mezi studenty převládali nemajetní a bylo na ně pamatováno řadou nadací. Nicméně i tak pro řadu z nich nevalná výživa, dlouhé každodenní docházení (až 16 km) či komplikované dojíždění představovaly zátěž pro nás už jen obtížně představitelnou. Po záboru pohraničí Hitlerem mnozí studenti stáli před trvalým problémem, jak získat propustku k přecházení hranic, a nakonec jim nezbylo, než ubytovat se v Jilemnici (ve školním roce 1940-41 jich bylo 76). To se již blížila další katastrofa. Poté, co ve třídě VI. A tři studenti parodovali Hitlera, bylo 15. února 1941 gymnázium uzavřeno, několik studentů vyloučeno ze studia na všech školách v protektorátu, jedenáct profesorů suspendováno. Ostatním studentům nezbylo, než odejít na gymnázium do Nové Paky, kam byly také převezeny školní sbírky a archiv, jiní se vrátili na měšťanské školy nebo vyhledali jiné možnosti vzdělávání. V té době již byl zatčen profesor Bernard a po dlouhém věznění zahynul v koncentračním táboře na pochodu smrti.

Škola byla obnovena již dne 15. května 1945, 28. května začala výuka. Učilo se i o prázdninách, aby si studenti oktávy mohli doplnit vědomosti. Ve školním roce 1945-46 studovalo již 210 studentů a situace se zvolna normalizovala. Reorganizace školství v roce 1948 zcela změnila ráz školy, ale řada výrazných pedagogických osobností tu působila i v dalších letech.

V letech 1973 až 1975 procházelo gymnázium velkou krizí, mělo necelých 140 studentů a hrozilo mu zavření. Díky dobré myšlence vedení školy, příznivců lyžování a pochopení nadřízených orgánů byla v roce 1976 otevřena první sportovní třída zaměřená na lyžování. Tím se začala odvíjet nová éra jilemnického gymnázia.

Za více než 90 let prošlo gymnázium různými změnami. Vyskytly se různé problémy, ale gymnázium je vždy dokázalo překonat. Také současná doba, doba změny územního uspořádání a optimalizace sítě škol, není příliš nakloněna oslavám. Gymnázium s dlouholetou tradicí a výbornými výsledky, nacházející se v malém městě na okraji regionu, musí neustále dokazovat

opodstatněnost své existence.

Gymnáziem prošly stovky studentů, vystřídalo se tu mnoho pedagogů. Škola se stala díky úspěchům a aktivitám svých studentů známou v naší republice i v mnoha zemích světa. Za to patří dík všem, studentům i jejich profesorům, trenérům, vychovatelům domovů mládeže i hospodářsko-technickému personálu školy. Historie a nemalé úspěchy nás všechny zavazují k zodpovědné práci pro naši školu, pro naše žáky a jsou výzvou do budoucnosti.

Je nemožné postihnout v něm všechny události, kterými gymnázium za dobu své existence prošlo. Řada absolventů gymnázia se stala odborníky ve svých profesích, významnými podnikateli či sportovci. Rádi bychom zmapovali cesty těchto lidí. Víme, že je to náročný úkol, který bude vyžadovat spolupráci široké absolventské veřejnosti.

V roce 2006 v rámci optimalizace školství v Libereckém kraji bylo gymnázium sloučeno se Střední průmyslovou školou textilní. Textilní obory v důsledku známých důvodu přesunu celosvětové výroby textilu do zemí s levnou pracovní silou postupně zanikly a byly nahrazeny Technickým lyceem. Gymnázium pokračuje jako čtyřleté studium, čtyřleté studium se sportovní přípravou a osmileté studium.

Historie gymnázia v datech

- 1913 založení českého státního Reálného gymnázia v Jilemnici (budova nynější I. ZŠ), později přestěhování reálného gymnázia do budovy nynější II. ZŠ
- 1921 maturita prvních tříd osmiletého studia
- 1938 změny v profesorském sboru i v počtu studentů v důsledku mnichovských událostí
- 1941 zavření školy
- 1945 znovuotevření školy
- 1948 po komunistickém převratu došlo průběhu dalších let k několika reformám školství, název teď tříleté školy zněl: jedenáctiletá střední škola či všeobecně vzdělávací škola
- 1967 přestěhování do chlapecké školy (dnešní budova gymnázia)
- 1968 přeměna v gymnázium čtyřleté
- 1968 násilné přerušení reformních pokusů Pražského jara a následná „normalizace“ společnosti vedly časem (1975) i ke změnám v profesorském sboru gymnázia, někteří profesoři byli dokonce přinuceni opustit nejen školu, ale i pedagogickou praxi a navrátit se mohli až po roce 1989 1976 zřízení první sportovní třídy 1981 vznik Internátní sportovní školy v Jilemnici 1986 otevření přístavby školy se spojovacím krčkem 1989 listopad – celospolečenská změna, počátek utváření demokratické společnosti; na základě hlasování pedagogického sboru nastala změna na postu ředitele školy; v průběhu následujících let dochází ke změnám učebních plánů, náplně a akcentů výuky
- 1992 zřízení skokanského areálu za budovou přístavby
- 1993 otevření šestiletého studia (ukončení 2001)
- 1996 otevření osmiletého studia (v roce 2003/4 plný počet osmi ročníků), otevření nového pavilonu v Harrachově ulici
- 2001 počátek mezinárodní spolupráce partnerských škol
- 2002 říjen – přechod pod Liberecký kraj – ohrožení existence sportovní školy
- 2006 optimalizace středního školství a sloučení gymnázia se Střední průmyslovou školou textilní

Sportovci jsou zařazeni do následujících kmenových sportů: **lyžování – běh, biatlon, skok, severská kombinace, alpské disciplíny, snowboarding a atletika**.

http://www.gymjil.cz/